

الله أكبر  
١٤



دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه ادبیات فارسی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.Sc)

گرایش: ادبیات فارسی

عنوان:

ادبیات اقلیمی در آثار احمد محمود و منیرو روانی پور

استاد راهنما:

دکتر منیره احمدسلطانی

استاد مشاور:

دکتر محمدعلی گذشتی

پژوهشگر:

میترا محمدی

زمستان ۱۳۹۰

تقدیم به خانوادہ ی عزیزم

## تشکر و قدردانی:

بدین وسیله از اساتید محترم: سرکار خانم دکتر منیره احمد سلطانی، استاد راهنما، جناب آقای دکتر محمد علی گذشتی، استاد مشاور و سرکار خانم دکتر خمسه، مدیر محترم گروه ادبیات فارسی، که در به انجام رسیدن این پایان نامه مرا راهنمایی کرده اند، بی نهایت سپاسگزارم.

همچنین از عزیزان و دوستان محترم سرکار خانم ناهید چگینی، خانم مهتاب محمدی و خانم زهرا خانعلی زاده که در جمع آوری این پژوهش کمک شایانی نموده اند، تشکر می نمایم.

## تعه‌دنامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب میترا محمدی دانش آموخته ی مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۴۹۲۲۷۰۰ در رشته ی ادبیات فارسی که در تاریخ..... از پایان نامه خود تحت عنوان: ادبیات اقلیمی در آثار احمد محمود و منیرو روانی پور با کسب نمره ..... درجه ..... دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران ( اعم از پایان نامه ، کتاب ، مقاله و ... ) استفاده نموده ام ، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی ( هم سطح ، پایین تر یا بالاتر ) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزشی عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل ، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب ، ثبت اختراع و ... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود ، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی : میترا محمدی

تاریخ و امضا:

بسمه تعالی

در تاریخ:

دانشجوی کارشناسی ارشد آقا/خانم

از پایان نامه خود دفاع نموده

و با نمره

و با درجه

به حروف

مورد تصویب قرار گرفت.

امضا استاد راهنما

بسمه تعالی

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

\*\*\*\*\*

( این چکیده به منظور چاپ در پژوهش نامه دانشگاه تهیه شده است.)

نام واحد دانشگاهی: تهران مرکزی      کد واحد: ۱۰۱      کد شناسایی پایان نامه:

عنوان پایان نامه: ادبیات اقلیمی در آثار احمد محمود و منیرو روانی پور

نام و نام خانوادگی دانشجو: میترا محمدی  
شماره دانشجویی: ۸۸۰۶۴۹۲۲۷۰۰  
رشته تحصیلی: ادبیات فارسی

تاریخ شروع پایان نامه:  
تاریخ اتمام پایان نامه:

استاد / استادان راهنما: دکتر منیره احمد سلطانی

استاد / استادان مشاور: دکتر محمدعلی گذشتی

آدرس و شماره تلفن:

چکیده پایان نامه ( شامل خلاصه ، اهداف، روش های اجرا و نتایج بدست آمده) :

ادبیات اقلیمی ، نوعی از ادبیات است که ریشه در زبان، آداب و آیین ، مذهب ، تاریخ ، جغرافیا ، اقتصاد و فرهنگ یک منطقه ی خاص دارد و شاخصه های آن ها را نشان می دهد ، بنابراین در نقد و تحلیل آثاری که رنگ و بوی اقلیمی به خود گرفته اند ، ضروری است که این شاخصه ها مورد بررسی قرار گیرند ، از این رو در پژوهش حاضر سعی شده است که از این زاویه و نقطه نظر به آثار احمد محمود و منیرو روانی پور ( از نویسندگان بومی نویس ایران ) پرداخته شود .

هدف اصلی این پژوهش ، بررسی اصلی ترین شاخصه های ادبیات اقلیمی و ارزیابی آماری آثار دو نویسنده ی یادشده است .

بررسی آثار این دو نویسنده نشان می دهد که هر دو نویسنده به خوبی شاخصه های اقلیمی منطقه ی جنوب را بیان کرده اند ، اما احمد محمود از نظر آماری در بیان ویژگی های جغرافیایی ، فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی برتر از منیرو روانی پور است .

کلیدواژه ها : ادبیات اقلیمی ، شاخصه های ادبیات اقلیمی ، احمد محمود ، منیرو روانی پور ، عناصر داستان.

## فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: کلیات طرح
۲	۱-۱ بیان مسئله.....
۳	۲-۱ هدفهای پژوهش.....
۴	۳-۱ اهمیت موضوع پژوهش و انگیزه انتخاب آن.....
۵	۴-۱ سوالات و فرضیه های پژوهش.....
	- سوالات پژوهش
	- فرضیه های پژوهش
۶	۵-۱ مدل پژوهش.....
۶	۶-۱ تعاریف عملیاتی متغیرها و واژه های کلیدی.....
۷	۷-۱ روش پژوهش.....
۷	۸-۱ قلمرو پژوهش.....
۷	۹-۱ جامعه و حجم نمونه.....
۸	۱۰-۱ محدودیت ها و مشکلات پژوهش.....
	فصل دوم: مطالعات نظری
	مقدمه
۱۱	۱-۲ داستان.....
۱۲	۲-۲ پیرنگ.....
۱۳	۳-۳ تفاوت داستان و پیرنگ.....
۱۳	۴-۲ عناصر ساختاری پیرنگ.....
۱۳	۱-۴-۲ گره افکنی.....



۱۳	کشمکش.....	۲-۴-۲
۱۳	هول و ولا.....	۳-۴-۲
۱۴	بحران.....	۴-۴-۲
۱۵	نقطه ی اوج.....	۵-۴-۲
۱۵	گره گشایی.....	۷-۴-۲
۱۶	شخصیت.....	۵-۲
۱۶	انواع شخصیت.....	۶-۲
۱۶	شخصیت اصلی و فرعی.....	۱-۶-۲
۱۶	شخصیت ساده و جامع.....	۲-۶-۲
۱۷	شخصیت ایستا.....	۳-۶-۲
۱۷	شخصیت پویا.....	۴-۶-۲
۱۸	شیوه های شخصیت پردازی.....	۷-۲
۱۹	درونمایه.....	۸-۲
۱۹	انواع درونمایه.....	۹-۲
۲۰	نیروهای جسمانی.....	۱-۹-۲
۲۰	نیروهای عضوی و آلی.....	۲-۹-۲
۲۰	نیروهای اجتماعی.....	۳-۹-۲
۲۰	نیروهای نفسانی و فردی.....	۴-۹-۲
۲۰	نیروهای ربانی.....	۵-۹-۲

۲۱.....	موضوع و درونمایه و بازشناسی مرز آن دو.....	۱۰-۲
۲۲.....	نحوه ی ارائه ی درونمایه .....	۱۱-۲
۲۳.....	زاویه دید.....	۱۲-۲
۲۴.....	من روایتی.....	۱-۱۲-۲
۲۴.....	دانای کل.....	۲-۱۲-۲
۲۵.....	دانای کل محدود.....	۳-۱۲-۲
۲۵.....	زاویه دید نمایشی.....	۴-۱۲-۲
۲۶.....	روایت نامه ای.....	۵-۱۲-۲
۲۶.....	یادداشت گونه.....	۶-۱۲-۲
۲۷.....	تک گویی.....	۷-۱۲-۲
۲۹.....	پست مدرن.....	۱۳-۲
۳۱.....	ناتورالیسم.....	۱۴-۲
۳۵.....	رنالیسم.....	۱۵-۲
۳۵.....	رنالیسم جادویی.....	۱۶-۲
۳۶.....	ادبیات اقلیمی.....	۱۷-۲
۳۸.....	شاخصه های ادبیات اقلیمی.....	۱-۱۷-۲
۳۸.....	پیشینه ی تاریخی ادبیات اقلیمی .....	۲-۱۷-۲
۴۱.....	پیشگامان ادبیات اقلیمی ایران .....	۳-۱۷-۲
۴۳.....	پیشگامان ادبیات اقلیمی جهان .....	۴-۱۷-۲

۱۸-۲ ویژگی های جغرافیایی جنوب ..... ۴۴

۱۹-۲ پیشینه ی پژوهش ..... ۳۸

### فصل سوم: روش شناسایی پژوهش ( متدولوژی )

۱-۳ روش پژوهش ..... ۴۸

۲-۳ جامعه آماری ..... ۴۸

۴-۳ ابزار جمع آوری اطلاعات ..... ۴۹

۵-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها ..... ۴۹

### فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های پژوهش

۲-۴ احمد محمود ..... ۵۱

#### مدار صفر درجه

۱-۲-۴ زاویه ی دید ..... ۵۵

۲-۲-۴ خلاصه ی مدار صفر درجه ..... ۵۵

۳-۲-۴ شخصیت های مدار صفر درجه ..... ۵۶

۴-۲-۴ زبان مورد استفاده ..... ۵۷

۵-۲-۴ اشیا ..... ۶۹

۶-۲-۴ ویژگی های جغرافیایی ..... ۷۰

۷-۲-۴ باورهای مذهبی ..... ۷۱

۷۶.....	اعتقادات	۸-۲-۴
۷۷.....	آداب و رسوم	۹-۲-۴
۷۸.....	تقدیر گرایی	۱۰-۲-۴
۷۹.....	خرافات	۱۱-۲-۴
۷۹.....	مشاغل	۱۲-۲-۴
۸۰.....	نمادها	۱۳-۲-۴
۸۵.....	خاطرات گذشته	۱۴-۲-۴
۸۶.....	استثمار	۱۵-۲-۴
۸۷.....	استعمار و استعمارستیزی	۱۶-۲-۴
۸۸.....	روحیه ی سلحشوری	۱۷-۲-۴
۸۹.....	ظلم و بیعدالتی	۱۸-۲-۴
۹۰.....	دلسوزی و همدلی	۱۹-۲-۴
۹۰.....	مهاجرت	۲۰-۲-۴
۹۱.....	القاب	۲۱-۲-۴
۹۲.....	اعتیاد	۲۲-۲-۴
۹۳.....	موارد ناتورالیسم در داستان	۲۳-۲-۴
۹۵.....	پوشش	۲۴-۲-۴

همسایه ها

۹۲.....	زاویه ی دید.....	۱-۳-۴
۹۶.....	خلاصه داستان همسایه ها.....	۲-۳-۴
۹۷.....	شخصیت های داستان.....	۳-۳-۴
۹۹.....	زبان مورد استفاده .....	۴-۳-۴
۱۰۱.....	اشیا.....	۵-۳-۴
۱۰۳.....	ویژگی های جغرافیایی.....	۶-۳-۴
۱۰۵.....	باورهای مذهبی.....	۷-۳-۴
۱۰۹.....	آداب و رسوم .....	۸-۳-۴
۱۱۰.....	تقدیر گرایی.....	۹-۳-۴
۱۱۰.....	خرافات.....	۱۰-۳-۴
۱۱۱.....	مشاغل .....	۱۱-۳-۴
۱۱۱.....	نمادها.....	۱۲-۳-۴
۱۱۳.....	خاطرات گذشته .....	۱۳-۳-۴
۱۱۵.....	استثمار.....	۱۴-۳-۴
۱۱۶.....	استعمار و استعمارستیزی.....	۱۵-۳-۴
۱۱۷.....	روحیه ی سلحشوری.....	۱۶-۳-۴
۱۱۸.....	ظلم و بیعدالتی.....	۱۷-۳-۴
۱۱۹.....	فقر.....	۱۸-۳-۴

۱۲۱.....	دلسوزی و همدلی.....	۱۹-۳-۴
۱۲۲.....	مهاجرت.....	۲۰-۳-۴
۱۲۳.....	القاب.....	۲۱-۳-۴
۱۲۵.....	اعتیاد.....	۲۲-۳-۴
۱۲۶.....	موارد ناتورالیسم.....	۲۳-۳-۴
۱۳۰.....	پوشش.....	۲۴-۳-۴
۱۳۰.....	عشق.....	۲۵-۳-۴
۱۳۱.....	ورود تکنولوژی.....	۲۶-۳-۴

#### درخت انجیر معابد

۱۳۲.....	زاویه ی دید.....	۱-۴-۴
۱۳۲.....	خلاصه ی داستان.....	۲-۴-۴
۱۳۳.....	شخصیت ها.....	۳-۴-۴
۱۳۵.....	زبان مورد استفاده.....	۴-۴-۴
۱۴۱.....	اشیا.....	۵-۴-۴
۱۴۲.....	ویژگی های جغرافیایی.....	۶-۴-۴
۱۴۳.....	مکان ها.....	۷-۴-۴
۱۴۴.....	موارد ناتورالیسم.....	۸-۴-۴
۱۴۵.....	پوشش.....	۹-۴-۴
۱۴۶.....	باور مذهبی.....	۱۰-۴-۴

۱۴۷.....	آداب و رسوم	۱۱-۴-۴
۱۴۸.....	تقدیرگرایی	۱۲-۴-۴
۱۴۹.....	خرافات	۱۳-۴-۴
۱۵۲.....	القاب	۱۴-۴-۴
۱۵۵.....	خاطرات	۱۵-۴-۴
۱۵۷.....	مشاغل	۱۶-۴-۴
۱۵۷.....	مهاجرت	۱۷-۴-۴
۱۵۷.....	غذاها	۱۸-۴-۴
۱۵۸.....	نمادها	۱۹-۴-۴
۱۶۲.....	فقر	۲۰-۴-۴
۱۶۳.....	ظلم و بیعدالتی	۲۱-۴-۴
۱۶۴.....	استعمارستیزی	۲۲-۴-۴
۱۶۵.....	اعتیاد	۲۳-۴-۴
۱۶۶.....	دلسوزی و همدلی	۲۴-۴-۴

#### داستان یک شهر

۱۶۷.....	زاویه ی دید	۱-۵-۴
۱۶۷.....	خلاصه ی داستان	۲-۵-۴
۱۶۸.....	شخصیت های داستان	۳-۵-۴
۱۷۱.....	زبان مورد استفاده	۴-۵-۴

۱۷۵.....	اشیا.....	۵-۵-۴
۱۷۶.....	ویژگی های جغرافیایی.....	۶-۵-۴
۱۸۰.....	مکان ها.....	۷-۵-۴
۱۸۲.....	غذاها.....	۸-۵-۴
۱۸۳.....	موارد ناتورالیسم.....	۹-۵-۴
۱۸۶.....	باورهای مذهبی.....	۱۰-۵-۴
۱۸۷.....	آداب و رسوم ، ویژگی های فرهنگی.....	۱۱-۵-۴
۱۸۹.....	خرافات.....	۱۲-۵-۴
۱۹۰.....	القاب.....	۱۳-۵-۴
۱۹۱.....	خاطرات گذشته.....	۱۴-۵-۴
۱۹۳.....	مشاغل.....	۱۵-۵-۴
۱۹۴.....	مهاجرت.....	۱۶-۵-۴
۱۹۵.....	نمادها.....	۱۷-۵-۴
۱۹۷.....	فقر.....	۱۸-۵-۴
۱۹۸.....	گذران زندگی.....	۱۹-۵-۴
۱۹۹.....	ظلم و بیعدالتی.....	۲۰-۵-۴
۲۰۰.....	استعمارستیزی.....	۲۱-۵-۴
۲۰۱.....	روحیه ی سلحشوری.....	۲۲-۵-۴
۲۰۲.....	اعتیاد.....	۲۳-۵-۴



۲۰۳.....	عشق.....	۲۴-۵-۴
۲۰۳.....	همدلی و دلسوزی.....	۲۵-۵-۴
زمین سوخته		
۲۰۵.....	زاویه ی دید.....	۱-۶-۴
۲۰۶.....	خلاصه ی داستان.....	۲-۶-۴
۲۰۷.....	شخصیت های داستان .....	۳-۶-۴
۲۰۹.....	زبان مورد استفاده .....	۴-۶-۴
۲۱۱.....	اشیا.....	۵-۶-۴
۲۱۱.....	ویژگی های جغرافیایی.....	۶-۶-۴
۲۱۳.....	مکان ها.....	۷-۶-۴
۲۱۴.....	موارد ناتورالیسم.....	۸-۶-۴
۲۱۶.....	باورهای مذهبی.....	۹-۶-۴
۲۱۷.....	آداب و رسوم.....	۱۰-۶-۴
۲۱۷.....	تقدیرگرایی.....	۱۱-۶-۴
۲۱۷.....	پوشش.....	۱۲-۶-۴
۲۱۸.....	القاب.....	۱۳-۶-۴
۲۲۰.....	خاطرات گذشته.....	۱۴-۶-۴
۲۲۱.....	مشاغل.....	۱۵-۶-۴
۲۲۱.....	نمادها.....	۱۶-۶-۴

۲۲۲.....	استعمارستیزی.....	۱۷-۶-۴
۲۲۲.....	روحیه ی سلحشوری.....	۱۸-۶-۴
۲۲۳.....	گذران زندگی.....	۱۹-۶-۴
۲۲۴.....	همدلی و دلسوزی.....	۲۰-۶-۴
۲۲۵.....	عشق.....	۲۱-۶-۴
۲۲۵.....	اعتیاد.....	۲۲-۶-۴
۲۲۶.....	منیرو روانی پور.....	۷-۴

#### اهل غرق

۲۲۸.....	زاویه ی دید.....	۱-۷-۴
۲۲۸.....	خلاصه ی داستان.....	۲-۷-۴
۲۲۹.....	شخصیت های داستان.....	۳-۷-۴
۲۳۰.....	زبان مورد استفاده.....	۴-۷-۴
۲۳۳.....	اشیا.....	۵-۷-۴
۲۳۴.....	پوشش.....	۶-۷-۴
۲۳۵.....	القاب.....	۷-۷-۴
۲۳۵.....	باورهای مذهبی.....	۸-۷-۴
۲۳۶.....	آداب و رسوم.....	۹-۷-۴
۲۳۹.....	خرافات.....	۱۰-۷-۴
۲۴۳.....	تقدیرگرایی.....	۱۱-۷-۴

۲۴۳.....	مکان ها.....	۱۲-۷-۴
۲۴۴.....	مهاجرت.....	۱۳-۷-۴
۲۴۴.....	نمادها.....	۱۴-۷-۴
۲۴۷.....	عشق.....	۱۵-۷-۴
۲۴۸.....	همدلی و دلسوزی.....	۱۶-۷-۴
۲۴۹.....	گذران زندگی.....	۱۷-۷-۴
۲۴۹.....	ورود تکنولوژی.....	۱۸-۷-۴
۲۵۰.....	روحیه ی سلحشوری.....	۱۹-۷-۴
۲۵۲.....	ظلم و بیعدالتی.....	۲۰-۷-۴
۲۵۳.....	استعمارستیزی.....	۲۱-۷-۴
۲۵۳.....	موارد رئالیسم جادویی در داستان.....	۲۲-۷-۴

#### کولی کنار آتش

۲۵۶.....	خلاصه ی داستان.....	۱-۸-۴
۲۵۸.....	زاویه ی دید.....	۲-۸-۴
۲۵۹.....	شخصیت های داستان.....	۳-۸-۴
۲۶۰.....	زبان مورد استفاده.....	۴-۸-۴
۲۶۱.....	اشیا.....	۵-۸-۴
۲۶۱.....	پوشش.....	۶-۸-۴

۲۶۲.....	مکان ها	۷-۸-۴
۲۶۳.....	مشاغل	۸-۸-۴
۲۶۳.....	ویژگی های جغرافیایی	۹-۸-۴
۲۶۵.....	آداب و رسوم	۱۰-۸-۴
۲۶۷.....	خرافات	۱۱-۸-۴
۲۶۷.....	باورهای مذهبی	۱۲-۸-۴
۲۶۸.....	تقدیرگرایی	۱۳-۸-۴
۲۶۸.....	دلسوزی و همدلی	۱۴-۸-۴
۲۶۹.....	ظلم و بیعدالتی	۱۵-۸-۴
۲۶۹.....	نمادها	۱۶-۸-۴
۲۷۲.....	نمونه های پست مدرنیسم در داستان	۱۷-۸-۴
	کنیزو	
۲۷۴.....	زاویه ی دید	۱-۹-۴
۲۷۴.....	خلاصه ی داستان	۲-۹-۴
۲۷۴.....	شخصیت های داستان	۳-۹-۴
۲۷۵.....	زبان مورد استفاده	۴-۹-۴
۲۷۵.....	ویژگی های جغرافیایی	۵-۹-۴
۲۷۶.....	مکان ها	۶-۹-۴
۲۷۶.....	القاب	۷-۹-۴